Lietas arhīva Nr. C-1473-19/23
ECLI:LV:KURT:2019:0410.C69147319.3.S

AIZMUGURISKS SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Talsos 2019.gada 10.aprīlī

Kurzemes rajona tiesa
tiesnese I.Valbaka,
ar tiesas sēdes sekretāri D.Felšu,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. B/ prasībā pret /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņas pārtraukšanu un uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam.

Aprakstošā daļa

/pers. B/ (turpmāk – prasītāja) 2019.gada 18.janvārī cēlusi prasību pret /pers. C/ (turpmāk – atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņas pārtraukšanu un uzturlīdzekļu piedziņu bērna /pers. D/ uzturam. Prasība pamatota uz Civillikuma 179.panta pirmo un otro daļu, MK noteikumiem Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", 24.11.2015 MK noteikumu Nr.656 2.punktu. Prasībā norādīts, ka ar Dobeles rajona tiesas 2013.gada 18.aprīļa spriedumu no prasītājas par labu /pers. C/ piedzīti uzturlīdzekļi dēla /pers. D/ uzturam. No 2017.gada 8.janvāra dēls dzīvo pie prasītājas. Atbildētājs turpināja saņemt uzturlīdzekļus no UGF un valsts ģimenes pabalstu. Prasītājai uzturlīdzekļi nav pārskaitīti. Atbildētājs prasītājai nav arī uzturlīdzekļus maksājis. 2017.gada oktobrī prasītāja vērsusies UGF ar lūgumu pārtraukt uzturlīdzekļu izmaksu atbildētājam. Uzturlīdzekļu izmaksa atbildētājam pārtraukta. 2017.gada 21.novembrī prasītāja vērsusies Talsu novada bāriņtiesā ar lūgumu pārtraukt atbildētājam valsts pabalsta izmaksas. Bāriņtiesa ar 2017.gada 6.decembra lēmumu pārtraukusi ģimenes valsts pabalsta izmaksu atbildētājai un nolēmusi pabalstu izmaksāt prasītājai. 2017.gada 19.oktobrī prasītāja vērsusies UGF ar lūgumu izmaksāt bērnam uzturlīdzekļus, saņēmusi atteikumu. Prasītāja uztur dēlu, dēls mācās Kandavas Kārļa Mīlenbaha vidusskolā 5.b klasē. Prasītājai palīdz laulātais. Ģimene atzīta par trūcīgu. Pirmstiesas procesā meditācija nav izmantota un turpmākā tiesas procesa laikā meditāciju izmantot nevēlas. Prasītājai sniegta valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība. Prasībā lūgts pārtraukt uzturlīdzekļu piedziņu pēc Dobeles rajona tiesas 2013.gada 18.aprīļa sprieduma lietā Nr.C13062712 no prasītājas par labu atbildētājam bērna /pers. D/ uzturam un piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai /pers. D/ uzturam uzturlīdzekļus 129 EUR mēnesī, bet ne mazāk kā 30% no MK noteiktās minimālās darba algas, no prasības iesniegšanas līdz laikam, kad bērns varēs sevi apgādāt pats, uzturlīdzekļus ieskaitot prasītājas norēķinu kontā /numurs/ AS Swedbank; uzturlīdzekļu piedziņu noteikt nekavējoties. (lietas lapas no 4/6)

Atbildētājs nav iesniedzis tiesā rakstveida paskaidrojumus Civilprocesa likuma 148.panta kārtībā.

Prasītāja tiesas sēdē prasību uzturēja un papildus paskaidroja, ka trūcīgās ģimenes statuss beidzās šā gada 28.februārī, dēls dzīvo pie viņas, mācās /nosaukums/, jo tur patīk. Ir vēl trīs bērni, laulātais. Pirms prasības celšanas tiesā, augustā atbildētājs nopircis bērnam lētu telefonu un atsūtījis caur pastu. Citu materiālu palīdzību nav sniedzis.

Atbildētājam par tiesas sēdi paziņots likumā paredzētajā kārtībā, nosūtot tiesas dokumentus uz viņa deklarētās dzīvesvietas adresi. Atbildētājs likumā paredzētajā kārtībā par attaisnojošiem neierašanās iemesliem tiesai savlaicīgi nepaziņoja; nav lūdzis atlikt lietas izskatīšanu.

Tiesa, nekonstatējot Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā noteiktos lietas izskatīšanas atlikšanas pamatus, uzskata, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmās daļas noteikumiem lieta izskatāma bez atbildētāja klātbūtnes.

Tiesa atzīst, ka, tā kā atbildētājs nav iesniedzis lietā paskaidrojumus par prasību un nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslu, kā arī nepastāv Civilprocesa likuma 208.[1] panta trešajā daļā noteiktie ierobežojumi, tad lietā taisāms aizmugurisks spriedums, atzīstot, ka prasītājas paskaidrojumi un lietā esošie materiāli ir pietiekami strīda izšķiršanai.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi iesniegtos pierādījumus lietā, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi šādu apsvērumu dēļ:

/pers. D/ dzimis /datums/, kā viņa vecāki norādīti: tēvs /pers. C/, māte /pers. B/. (lietas 9.lapa)

No lietai pievienotās laulības apliecības redzams, ka /pers. B/ 2011.gadā noslēgusi laulību, viņas uzvārds pēc laulības noslēgšanas – /pers. B/. (lietas 10.lapa)

Ar PMLP un pašvaldības izziņām pierādīts, ka /pers. C/ dzīves vieta ir /adrese/, bet /pers. D/ dzīvesvieta ir pie mātes /adrese/. (lietas lapas no 7/8)

No lietai pievienotās /nosaukums/vidusskolas 2018.gada 7.novembra izziņas redzams, ka /pers. D/ 2018./2019. mācību gadā ir /numurs/.b klases skolnieks. (lietas 17.lapa)

Ar Dobeles rajona tiesas 2013.gada 18.aprīļa spriedumu lietā Nr.C13062712 apmierināta /pers. C/ prasība pret /pers. B/i par uzturlīdzekļu piedziņu. No /pers. B/ par labu /pers. C/ piedzīti uzturlīdzekļi bērna /pers. D/ uzturam 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sasniedzot 7 gadu vecumu līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet ne mazāk par minimālo uzturlīdzekļu apmēru, atbilstoši LR MK noteikumiem. Spriedums stājies spēkā 2013.gada 21.maijā. (lietas lapas no 20/22)

Ar Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas 2013.gada 19.augusta lēmumu Nr.1-8/40167-4575 /pers. C/ nolemts izmaksāt no 05.08.2013 /pers. B/s vietā uzturlīdzekļus /pers. D/ uzturam. (lietas 16.lapa)

Ar Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas 2017.gada 3.novembra lēmumu Nr.1-8/65835-10866 /pers. B/i atteikts izmaksāt uzturlīdzekļus /pers. D/ uzturam. (lietas 11.lapa)

Ar 2017.gada 6.decembra Talsu novada bāriņtiesas lēmumu /pers. C/ pārtraukta ģimenes valsts pabalsta izmaksa, nolemts minēto pabalstu izmaksāt mātei /pers. B/i. (lietas 15.lapa)

Tiesa konstatē, ka pastāv Uzturlīdzekļu garantiju fonda likuma 11.panta pirmajā daļā, piektās daļas 3.punktā minētie šķērši, kas liedz prasītājai saņemt uzturlīdzekļus Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā no Uzturlīdzekļu garantiju fonda.

Civilprocesa likuma 203.panta ceturtā daļa noteic, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski

maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu. Minētā panta piektā daļa noteic, ka sprieduma, kas stājies likumīgā spēkā, ir likuma spēks, tas ir obligāts un izpildāms visā valsts teritorijā, un to var atcelt tikai likumā noteiktajos gadījumos un kārtībā.

Tiesa konstatē, ka pēc Dobeles rajona tiesas 2013.gada 18.aprīļa sprieduma lietā Nr.C13062712 stāšanās likumīgā spēkā ir būtiski mainījušies apstākļi, kas ietekmē uzturlīdzekļu piedziņu no bērna mātes par labu bērna tēvam, jo bērns vairs neatrodas tēva aprūpē un ikdienas aizgādībā, bet gan dzīvo pie mātes. Līdz ar to prasītājas prasījums par uzturlīdzekļu piedziņas izbeigšanu no viņas par labu bērna tēvam ir pamatots un apmierināms.

Civillikuma 177.panta pirmā – ceturtā daļa noteic, ka līdz pilngadības sasniegšanai (219.p.) bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un tiesības noteikt viņa dzīvesvietu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo un otro daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Tā kā prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus bērna uzturam apmērā, kas nepārsniedz Ministru kabineta noteikto minimālo apmēru, tad tiesa uzskata, ka nav vērtējams pušu mantas stāvoklis, jo minimālais uzturlīdzekļu apmērs katram vecākam ir jānodrošina katru mēnesi katram savam bērnam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punktu, katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt katram savam bērnam minimālos uzturlīdzekļus 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no bērna piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai, bet no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" Latvijas valstī minimālā darba alga ar 2018.gada 1.janvāri noteikta 430 *euro* mēnesī. Ņemot vērā minēto, atbildētājam šobrīd ir pienākums katru mēnesi nodrošināt savam nepilngadīgajam bērnam vismaz valstī noteiktos minimālos uzturlīdzekļus 129 *euro* apmērā.

Pierādījumi tam, ka atbildētājs kopš prasības celšanas būtu maksājis uzturlīdzekļus bērna uzturam lietas izskatīšanas gaitā netika iesniegti.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 10.panta noteikumiem, procesuālās tiesības civilprocesā puses realizē sacīkstes formā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu pusei nav jāpierāda fakti, kurus likumā noteiktā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājai ir piedzenami uzturlīdzekļi 129 *euro* apmērā, bet ne mazāk kā 30 procentu apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Ņemot vērā judikatūrā sniegto Civillikuma normas, par vecāku pienākumu gādāt par bērnu uzturēšanu, tulkojumu (*Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedums lietā Nr.SKC-556*), uzturlīdzekļi piedzenami no prasības iesniegšanas dienas tiesā - 2019.gada 18.janvāra, jo ar prasības celšanas brīdi prasītāja saskaņā ar Civilprocesa likuma 1.pantu uzsākusi savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju.

Tiesa, ņemot vērā, ka uzturlīdzekļu piedziņa skar bērnu materiālās intereses, un to, ka saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.pantu bērna intereses ir prioritāras, atzīst, ka sprieduma izpilde daļā par uzturlīdzekļu piedziņu no atbildētāja par labu prasītājai atbilstoši Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktam, ir nosakāma nekavējoties.

Vienlaicīgi tiesa norāda, ka spriedumā par uzturlīdzekļu piedziņu tiek izlemts arī jautājums par izpildu raksta atsaukšanu, kas izdots saskaņā ar Dobeles rajona tiesas 2013.gada 18.aprīļa spriedumu civillietā Nr.C13062712 un izpildu raksta atsaukšanu, kas izdots saskaņā ar Dobeles rajona tiesas 2013.gada 18.aprīļa spriedumu civillietā Nr.C13062712, ar norādi, ka atsaucams pēc pilnīgas tā izpildes.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja lietā par uzturlīdzekļu piedziņu atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas un, ņemot vērā Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 16.punktā noteikto, ka no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos ir atbrīvota puse, kas lietā saņem valsts nodrošināto juridisko palīdzību, prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas arī par prasījumu par uzturlīdzekļu piedziņas pārtraukšanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, valsts ienākumos piedzenami no atbildētāja. Ņemot vērā minēto, tiesas izdevumi piedzenami no atbildētāja.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu, prasības summa, no kuras ir aprēķināms maksājamās valsts nodevas apmērs prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu, ir maksājumu kopsumma par vienu gadu, kas šajā gadījumā ir 1548 *euro* (129 *euro* x 12 mēneši). Līdz ar to valsts nodevas apmērs daļā par uzturlīdzekļu piedziņu saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktu ir 232,20 *euro* (15 % no 1548 *euro*).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 6.punkta noteikumiem prasības summa prasībās par maksājumu izbeigšanu ir atlikušo maksājumu kopsumma, bet ne vairāk kā par vienu gadu, kas konkrētajā lietā ir 1548 *euro* (129 *euro* x 12 mēneši). Līdz ar to valsts nodevas apmērs daļā par uzturlīdzekļu pārtraukšanu saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktu arī ir 232,20 *euro* (15 % no 1548 *euro*).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 10.punktu prasības summa prasībās, kas sastāv no vairākiem patstāvīgiem mantiskiem prasījumiem ir visu prasījumu kopsumma.

Lietā abu prasījumu kopsumma ir 3096 *euro* (1548 *euro* + 1548 *euro*).

Tiesa atzīst, ka no atbildētāja piedzenama valsts nodeva 358,48 *euro* apmērā saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas pirmā punkta „b" apakšpunktu [320 *euro* + (3096 *euro* – 2134 *euro*) x 4%).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi lietā ir 3,07 *euro*, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi. Minētie izdevumi atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta piektajai daļai arī piedzenami no atbildētāja valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.[1]panta pirmās daļas 1.punktu un otro un trešo daļu, no atbildētāja par labu Juridiskās palīdzības administrācijai piedzenami izdevumi par prasītājai sniegto valsts nodrošināto juridisko palīdzību, kas saskaņā ar Juridiskās palīdzības administrācijas sistēmā esošajām ziņām ir 90 *euro*.

Civilprocesa likuma 204.[1]pants nosaka, ka, taisot spriedumu par tiesas izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa uzskata, ka atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 93., 97., 193., 205., 204.[1], 208.[1]pantu
tiesa

nosprieda:

Apmierināt prasību pilnīgi.

Pārtraukt ar 2019.gada 18.janvāri uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, bērna /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam pēc izpildu raksta, kas izsniegts, pamatojoties uz Dobeles rajona tiesas 2013.gada 18.aprīļa spriedumu civillietā Nr.C13062712, un atsaukt minēto izpildu rakstu pēc tā pilnīgas izpildes.

Piedzīt, sākot ar 2019.gada 18.janvāri, no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus bērna /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam 129 EUR(vienu simtu divdesmit deviņus *euro*) mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, līdz laikam, kamēr bērns pats spēs sevi apgādāt.

Samaksa veicama /pers. B/, personas kods /personas kods/, AS "Swedbank" norēķinu kontā Nr.LV11HABA0551032265317.

Noteikt, ka daļā par uzturlīdzekļu piedziņu spriedums izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 358,48 *euro* (trīs simti piecdesmit astoņi *euro* un 48 centi), kas iemaksājama Valsts kasē, NMR.90000050138, konts Nr.LV55TREL1060190911200, BIC kods TRELLV22, kods 0539, maksājuma mērķis: civillieta Nr.C69147319.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, tiesas izdevumus par labu Tiesu administrācijai 3,07 EUR (trīs *euro* un 7 centus), kas iemaksājami valsts kasē, kontā LV51TREL2190458019000.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu Juridiskās palīdzības administrācijai 90 EUR (deviņdesmit *euro*) izdevumus par valsts nodrošināto juridisko palīdzību, kas iemaksājami valsts kasē, reģistrācijas Nr. 90000050138, kontā Nr. LV68TREL1060001239300, iemaksas mērķis –juridiskā palīdzība civillietā C69147319.

Noteikt atbildētājam termiņu sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedums sastādīts un pieejams Kurzemes rajona tiesas kancelejā 2019.gada 10.aprīlī, kas uzskatāms par sprieduma pasludināšanas dienu.

Prasītāja var pārsūdzēt spriedumu 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Kurzemes rajona tiesā.

Atbildētājs nav tiesīgs pārsūdzēt aizmugurisku spriedumu apelācijas kārtībā, bet 20 (divdesmit) dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas ir tiesīgs iesniegt Kurzemes rajona tiesā pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Tiesnese I.Valbaka